

Akár 20 milliós bírságot is kiszabhat a NAIH októbertől

Októbertől akár 20 millió forintos bírságot is kiszabhat a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósága jogellenes adatkezelést végző cégekre – hívta fel a figyelmet a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője. Dr. Tamás Zita szerint a küszöbön álló változásokra tekintettel érdemes áttekinteni a NAIH elmúlt három és fél évének bírságolási gyakorlatát: hány ügyben szabtak ki bírságot, milyen gyakorisággal, milyen szempontokat mérlegeltek az összeg meghatározásánál és melyek voltak a hatóság főbb ellenőrzési területei.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) 2012. január 1-je óta szabhat ki bírságot azokra az adatkezelőkre, akik mások személyes adatait jogellenesen kezelik. Jelenleg a bírság minimális összege 100 ezer, míg maximális összege 10 millió forint lehet, azonban ez az összeg október elsejétől 20 millió forint lesz.

Azt még nem lehet tudni, hogy ez milyen hatással lesz a NAIH bírságkezelési gyakorlatára, azonban az elmúlt időszak tendenciái azt mutatják, hogy a hatóság egyre komplexebb vizsgálatokat folytat le, és egyre magasabb bírságokat szab ki – mutatott rá a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.

Mikor szabhat ki a NAIH bírságot?

A NAIH kizárólag akkor szabhat ki bírságot, ha adatvédelmi hatósági eljárást indít. Ilyen eljárást pedig csak hivatalból indíthat, tehát kérelemre azt nem köteles automatikusan lefolytatni.

A NAIH ugyanis nem klasszikus értelemben vett közigazgatási szervként működik, hanem vannak ombudsmani típusú jogkörei is, amelyek még abból az időkből származnak, amikor az adatvédelem és az információszabadság szabályainak betartásáért az adatvédelmi biztos volt felelős.

Ha a hatóság az ombudsmani típusú jogkörével él, akkor lényegében csak felszólítja a jogsértő felet, hogy a jogszabályoknak megfelelően kezelje az adatokat vagy ajánlásokat tesz, esetleg jogszabályalkotást kezdeményez.

A hatósági eljárás alapesetben egy lehetőség a NAIH számára, azonban vannak olyan esetek, ahol annak megindítását a törvény is kötelezővé teszi – hangsúlyozta dr. Tamás Zita.

Így kötelező a hatósági eljárás, ha valószínűsíthető a jogsértés, és a jogellenes adatkezelés vagy a személyek széles körét érinti, vagy különleges adatokat érint (például politikai véleményre, egészségi állapotra, szexuális beállítottságra, büntetett előéletre vonatkozik), vagy nagy érdeksérelmet vagy kárveszélyt idézhet elő.

A NAIH eddigi gyakorlata

2012 óta a hatóságnak évente körülbelül 30-40 közötti ügye volt. 2012-ben a 16 befejezett ügyből 11 esetben, 2013-ban a 36 befejezett ügyből 35 esetben, 2014-ben a 18 befejezett ügyből 16 esetben szabott ki bírságot.

A 2012-es bírságkiszabások között mindössze három esetben volt a bírság milliós nagyságrendű, míg a többi nyolc esetben zömében pár százezres nagyságrendű bírság kiszabására került sor. Ebben az évben még az ügyek többsége panaszbejelentés alapján indult, és csak néhány ügy volt minden előzmény nélküli hatósági kezdeményezés.

2013-ban a hatóság már kijelölt úgynevezett főbb ellenőrzési területeket, amelyeken a hatósági eljárások nagy részét folytatta. Az egyik ilyen kiemelt ellenőrzési terület az internetes honlapok adatkezelése és regisztrációs folyamatának vizsgálata volt, kiemelt fókusszal figyelve a kiskorúak adatkezelésének gyakorlatát.

Társkereséssel és követeléskezeléssel foglalkozó oldalak

Ebben a vonatkozásban a hatóság főleg a társkereső oldalakat vizsgálta meg. A hatóság számos szabálytalanságot talált, így a társkereső oldalakra összesen 9 ügyben 5,9 millió forint bírságot szabott ki 2012-ben és 2013-ban – ismertette a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.

A másik két kiemelt jelentőségű ellenőrzési terület 2013-ban a követeléskezeléssel, tartozásbehajtással foglalkozó cégek adatkezelésének vizsgálata volt és a helyi adókkal tartozó személyek listájának önkormányzati weboldalon való közzétételének a gyakorlata.

A hatóság több mint százhetven önkormányzati weblapot megvizsgálva négy ügyben indított eljárást, melyből háromban pár százezres nagyságrendű bírságot szabott ki, a követeléskezelőkkel kapcsolatos ügyek döntő többsége azonban áthúzódott a következő évekre.

2013-ban a bírságok összege nagy szóródást mutatott: az ügyek felében százezres nagyságrendű (100 és 1 millió között) volt a bírság, 10 esetben a törvényi minimumot szabta ki vagy egyáltalán nem szabott ki bírságot a hatóság, míg a bírság 7 ügyben volt milliós nagyságrendű.

Egyre nagyobb összegű bírságok 2014-től

2014-re újabb változás mutatkozott a hatóság bírságolási gyakorlatában, ugyanis a hatóság egyre nagyobb összegű bírságokat kezdett el kiszabni. A bírságok két esetben elérték a 10 millió forintot, és az esetek több mint felében 1 és 10 millió forint közötti összegre rúgtak.

Ez utóbbiak főként a követeléskezeléssel és termékbemutatók szervezésével érintett cégeket érintették. Ez utóbbi két terület egyben a 2014-es év kiemelt ellenőrzési területe volt, a direkt marketinggel és adatbázis-kezeléssel foglalkozó cégek ellenőrzésével együtt.

Dr. Tamás Zita szerint a hatóság ellenőrzéseiről elmondható, hogy a bejelentések alapján indult ügyekben is részletes, a teljes adatkezelési gyakorlatra kiterjedő átfogó vizsgálatok, és a hatóság a helyszíni szemlét, valamint az informatikai szakértő bevonását is előszeretettel alkalmazza.

A bírság összegének meghatározásánál a hatóság figyelembe veszi a jogsértés súlyát, gyakoriságát, a cég árbevételét, az érintetti kört és annak kiterjedtségét, de ezen kívül ugyanúgy tekintettel van az intézkedésének általános prevenciós jellegére, vagyis arra, hogy a kiszabott bírság összege más adatkezelőket is visszatartsa a szabálytalanságoktól.

2015 első felében a milliós nagyságrendű bírságok kiszabásának tendenciája folytatódott, ugyanis az eddig nyilvánosságra hozott 7 db bírság kiszabásával végződő ügyben 5 db milliós nagyságrendű bírság került kiszabásra, melyből kettő elérte a maximális 10 milliós összeget. Az így végződött ügyek zöme egyébként adatbázis kereskedelemmel, termékbemutatókkal és követeléskezeléssel volt kapcsolatos.

Jogorvoslati lehetőség

A bírságot is kiszabó hatósági határozattal szemben bírósághoz lehet fordulni, azonban a bíróság már csak azt vizsgálja, hogy a hatóság eljárása és határozata megfelelt-e a jogszabályoknak, de magát a bírságot nem mérsékelheti.

Ha azonban a bíróság úgy ítéli meg például, hogy a hatóság nem tárta fel megfelelően a tényállást, nem tűnik ki a határozatból, hogy mi alapján határozta meg a bírságot, hatályon kívül helyezheti a határozatot, és új eljárásra kötelezheti a hatóságot.

Kíváncsian várjuk tehát azt, hogy a NAIH bírságolási gyakorlata miként fog változni a jövőben, ha már a maximális kiszabható bírság összege 20 millió forint lesz – összegezte végezetül a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.